

Pytania i odpowiedzi: Akt o rynkach cyfrowych: gwarancja sprawiedliwych i otwartych rynków cyfrowych*

Brussels, 6 września 2023 r.

Czym jest akt o rynkach cyfrowych?

W akcie o rynkach cyfrowych wprowadzono przepisy dotyczące platform, które pełnią funkcję „strażników dostępu” w sektorze cyfrowym. Są to platformy, które mają znaczący wpływ na rynek wewnętrzny, są ważnym kanałem docierania do użytkowników końcowych przez użytkowników biznesowych oraz mają lub prawdopodobnie będą mieć ugruntowaną i trwałą pozycję.

Akt o rynkach cyfrowych ma zapobiegać narzucaniu przedsiębiorstwom i użytkownikom końcowym niesprawiedliwych warunków oraz zapewnić otwarty dostęp do ważnych usług cyfrowych.

Przykłady zmian, które strażnicy dostępu będą musieli wprowadzić, obejmują zapewnienie użytkownikom końcowym możliwości łatwego odinstalowania preinstalowanych aplikacji lub domyślnego wstrzymania instalowania aplikacji i zapewnienia wyboru. Z drugiej strony strażnicy dostępu będą musieli zapewnić użytkownikom biznesowym dostęp do danych dotyczących wyników kampanii reklamowych i informacji o cenach reklam, umożliwić twórcom korzystanie z alternatywnych systemów płatności w aplikacjach oraz zapewnić możliwości interoperacyjności systemów komunikatorów.

Kogo dotyczy akt o rynkach cyfrowych?

Akt o rynkach cyfrowych ma zastosowanie do przedsiębiorstw wyznaczonych jako „strażnicy dostępu”.

Jedynie te przedsiębiorstwa, które zostały wyznaczone przez Komisję jako strażnicy dostępu, będą podlegać obowiązkom wynikającym z aktu o rynkach cyfrowych. To samo przedsiębiorstwo może zostać uznane za strażnika dostępu w odniesieniu do kilku podstawowych usług platformowych.

Istnieją trzy główne kryteria, stosowane łącznie, które decydują o tym, czy dane przedsiębiorstwo zostanie wyznaczone na strażnika dostępu:

1. Wielkość, która ma wpływ na rynek wewnętrzny: zakłada się, że warunek ten jest spełniony, jeżeli w każdym z ostatnich trzech lat obrotowych przedsiębiorstwo osiągnęło roczny obrót w Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG) na poziomie co najmniej 7,5 mld euro lub jeśli jego średnia kapitalizacja rynkowa lub równoważna godziwa wartość rynkowa wyniosła w ostatnim roku obrotowym co najmniej 75 mld euro oraz gdy przedsiębiorstwo to świadczy podstawową usługę platformową w co najmniej trzech państwach członkowskich;
2. Sprawowanie kontroli nad ważnym portalem dla użytkowników biznesowych, służącym do pozyskiwania konsumentów końcowych: zakłada się, że warunek ten jest spełniony, gdy przedsiębiorstwo świadczy podstawową usługę platformową, z której w ostatnim roku finansowym korzystało miesięcznie ponad 45 mln użytkowników końcowych mających siedzibę lub zlokalizowanych w UE oraz ponad 10 000 aktywnych użytkowników biznesowych mających siedzibę w UE;
3. Ugruntowana i trwała pozycja: zakłada się, że warunek ten jest spełniony, jeżeli przedsiębiorstwo spełniło drugie kryterium w każdym z ostatnich trzech lat obrotowych.

Przedsiębiorstwa, które spełniają powyższe kryteria, są uznawane za strażników dostępu, ale mają możliwość obalenia tego domniemania i przedstawienia uzasadnionych argumentów w celu wykazania, że ze względu na wyjątkowe okoliczności nie powinny być uznane za strażników dostępu pomimo osiągnięcia wszystkich progów.

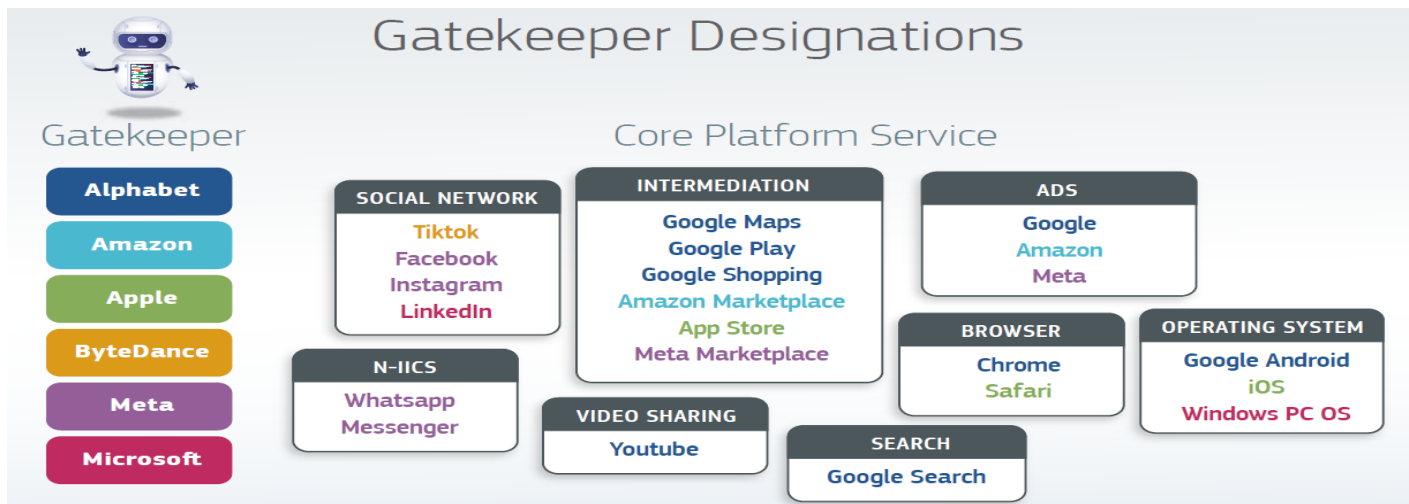
Komisja może jednak także wszcząć badanie rynku, aby bardziej szczegółowo ocenić sytuację danego przedsiębiorstwa, i może podjąć decyzję o uznaniu go za strażnika dostępu na podstawie oceny jakościowej, nawet jeżeli nie spełnia ono progów ilościowych.

Ile przedsiębiorstw wyznaczono jako strażników dostępu?

6 września 2023 r. Komisja wyznaczyła następujące przedsiębiorstwa jako strażników dostępu:

- **Alphabet**
- **Amazon**
- **Apple**
- **ByteDance**
- **Meta**
- **Microsoft**

Poniższy przegląd pokazuje, które podstawowe usługi platformowe oferowane przez te sześć przedsiębiorstw zostały wymienione w decyzji o wyznaczeniu na podstawie spełnienia progów ilościowych:

Niektóre przedsiębiorstwa przedstawiły argumenty w celu obalenia domniemania, a w czterech przypadkach Komisja wszczęła badanie rynku w celu dalszej analizy tych argumentów.

Jakie będą następne kroki?

- Po ich wyznaczeniu strażnicy dostępu mają sześć miesięcy (tj. do marca 2024 r.) na wypełnienie pełnego zestawu obowiązków wynikających z aktu o rynkach cyfrowych, a także na przedstawienie sprawozdania dotyczącego zgodności, w którym szczegółowo opisują wprowadzone przez siebie rozwiązania.
- Dwa obowiązki mają zastosowanie od pierwszego dnia wyznaczenia: spoczywający na strażnikach dostępu obowiązek ustanowienia komórki nadzoru zgodności z prawem, a także zgłaszanie planowanych koncentracji w rozumieniu rozporządzenia UE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw.
- Komisja będzie monitorować skuteczne wdrażanie i przestrzeganie wszystkich tych obowiązków.
- W przypadku gdy strażnik dostępu nie wywiązuje się z obowiązków określonych w akcie o rynkach cyfrowych, Komisja może nałożyć **grzywny** w wysokości do 10 proc. całkowitego światowego obrotu przedsiębiorstwa, a nawet do 20 proc. w przypadku powrotu do naruszenia. W przypadku systematycznych naruszeń Komisja jest również uprawniona do przyjęcia **dodatkowych środków zaradczych**, takich jak zobowiązanie strażnika dostępu do sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego części lub zakazanie strażnikowi dostępu nabywania dodatkowych usług związanych z systemowym nieprzestrzeganiem przepisów.

Jakie są konsekwencje uznania przedsiębiorstwa za „strażnika dostępu” na podstawie aktu o rynkach cyfrowych?

„Strażnicy dostępu” będą ponosić dodatkową odpowiedzialność za postępowanie w taki sposób, aby zapewnić otwarte środowisko internetowe, sprawiedliwe dla przedsiębiorstw i konsumentów oraz otwarte na wszelkie innowacje poprzez spełnienie konkretnych obowiązków określonych w przepisach.

Zgodnie z aktem o rynkach cyfrowych przedsiębiorstwa określone jako strażnicy dostępu będą podlegać szeregowi jasno określonych obowiązków. Będą one musiały aktywnie wdrażać pewne zasady działania, które sprawiają, że rynki stają się bardziej otwarte i kontestowalne, i jednocześnie powstrzymać się od nieuczciwych praktyk, które określono w przepisach.

Jeżeli przedsiębiorstwo nie posiada jeszcze ugruntowanej i trwałej pozycji, ale przewiduje się, że w najbliższej przyszłości taką pozycję osiągnie, możliwe jest zastosowanie proporcjonalnie zmniejszonego zestawu obowiązków, aby zapewnić, że przedmiotowe usługi pozostaną kontestowalne oraz aby uniknąć ryzyka niesprawiedliwych warunków i praktyk.

Jakie rodzaje podstawowych usług platformowych są objęte aktem o rynkach cyfrowych?

Podstawowe usługi platformowe to te usługi w gospodarce cyfrowej, które charakteryzują się pewnymi cechami, a w przypadku braku interwencji regulacyjnej stwierdzone uchybienia w rzeczywistości pozostałyby nierozwiązane. Takie funkcje wiążą się z wysoce skoncentrowanymi usługami, w ramach których zazwyczaj jedna lub niewielka liczba dużych platform cyfrowych wyznacza warunki handlowe ze znaczną autonomią, a kilka dużych platform cyfrowych pełni rolę punktów dostępu umożliwiających użytkownikom biznesowym dotarcie do ich klientów.

Akt o rynkach cyfrowych obejmuje dziesięć podstawowych usług platformowych:

- Usługi pośrednictwa internetowego
- Wyszukiwarki internetowe
- Internetowe serwisy społecznościowe
- Usługi platformy udostępniania wideo
- Usługi łączności interpersonalnej niewykorzystujące numerów
- Systemy operacyjne
- Usługi przetwarzania w chmurze
- Usługi reklamowe
- Przeglądarki internetowe
- Usługi wirtualnych asystentów

Jakie nakazy i zakazy dotyczące strażników dostępu wprowadzono w akcie?

W akcie o rynkach cyfrowych ustanowiono szereg środków zaradczych, które strażnicy dostępu będą musieli wdrożyć w swojej codziennej działalności, aby zapewnić sprawiedliwe i otwarte rynki cyfrowe. Umożliwi to przedsiębiorstwom konkutowanie na rynkach w oparciu o zalety ich produktów i usług oraz wprowadzanie innowacji.

Niektóre przykłady obowiązków, którymi objęto strażników dostępu, to:

- zapewnienie możliwości łatwego odinstalowania fabrycznie zainstalowanych aplikacji lub zmiany domyślnych ustawień w systemach operacyjnych, wirtualnych asystentach lub przeglądarkach internetowych, które kierują użytkowników do produktów i usług strażnika dostępu oraz zapewniają ekrany wyboru na potrzeby kluczowych usług;
- umożliwienie użytkownikom końcowym instalowania aplikacji lub sklepów z aplikacjami innych firm, które korzystają z systemu operacyjnego strażnika dostępu lub z nim współpracują;
- umożliwienie użytkownikom końcowym rezygnacji z subskrypcji świadczonych przez strażnika dostępu podstawowych usług platformowych z taką samą łatwością, z jaką odbywa się wykupienie abonamentu;
- umożliwienie stronom trzecim współdziałania z usługami strażnika dostępu;
- zapewnienie przedsiębiorstwom reklamującym się na danej platformie dostępu do narzędzi pomiaru wydajności strażnika dostępu oraz do informacji niezbędnych reklamodawcom i wydawcom do przeprowadzenia niezależnej weryfikacji swoich reklam publikowanych za pośrednictwem danego strażnika dostępu;
- umożliwienie użytkownikom biznesowym promowania własnej oferty i zawierania umów ze swoimi klientami poza platformą strażnika dostępu;
- zapewnienie użytkownikom biznesowym dostępu do danych generowanych w wyniku działalności tych użytkowników na platformie strażnika dostępu;
- zakaz wykorzystywania danych użytkowników biznesowych, gdy strażnicy dostępu konkurują z nimi na własnej platformie;
- zakaz umieszczania przez strażników dostępu własnych produktów lub usług wyżej na liście wyników wyszukiwania w porównaniu z produktami lub usługami innych firm;
- zakaz nakładania na twórców aplikacji wymogu korzystania z niektórych usług strażnika dostępu (takich jak systemy płatnicze lub dostawcy tożsamości) w zamian za umieszczenie danej aplikacji w sklepach z aplikacjami strażnika dostępu;

- zakaz śledzenia użytkowników końcowych poza podstawową usługą platformową strażników dostępu do celów reklamy ukierunkowanej bez udzielenia skutecznej zgody przez użytkownika końcowego.

Jakie zmiany zostaną wprowadzone w celu zapewnienia interoperacyjności usług komunikatorów internetowych?

Akt o rynkach cyfrowych wprowadza obowiązek interoperacyjności podstawowych funkcji, dotyczący strażników dostępu świadczących usługi w zakresie komunikatorów internetowych.

Obowiązek ten będzie miał zastosowanie na wniosek dostawców będących osobami trzecimi. Strażnicy dostępu będą musieli odpowiedzieć na taki wniosek w ustalonym terminie. Niektóre podstawowe funkcje muszą zostać udostępnione w ciągu sześciu miesięcy od wyznaczenia strażnika dostępu, aby zapewnić interoperacyjność (np. wiadomości tekstowe między dwoma indywidualnymi użytkownikami). Bardziej złożone funkcje będą wprowadzane stopniowo i będą udostępniane po dwóch (np. grupowe wiadomości tekstowe) lub czterech latach od momentu wyznaczenia (np. połączenia audio i wideo między dwoma indywidualnymi użytkownikami lub między grupami użytkowników końcowych).

Należy podkreślić, że dostawcy usług komunikatorów internetowych niebędący strażnikami dostępu nie są zobowiązani do wdrożenia interoperacyjności, co oznacza, że mogą swobodnie zdecydować, czy chcą odnosić korzyści z obowiązku interoperacyjności, który spoczywa na strażniku dostępu, czy wolą oddzielić swoją usługę od strażnika dostępu.

Ponadto użytkownicy końcowi będą również mieli możliwość skorzystania z takiej opcji lub jej odrzucenia, jeżeli ich dostawca postanowi współpracować ze strażnikiem dostępu.

Uwzględnione w akcie przepisy dotyczące obowiązku interoperacyjności gwarantują również utrzymanie odpowiedniego poziomu integralności, bezpieczeństwa i szyfrowania usług oferowanych przez strażnika dostępu.

Jaka jest ostateczna decyzja w sprawie sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunków dostępu? Czy akt o rynkach cyfrowych zmienia przepisy dotyczące praw autorskich?

W akcie o rynkach cyfrowych przewidziano obowiązek zapewnienia przez strażników dostępu sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących ogólnych warunków dostępu do sklepów z aplikacjami, wyszukiwarek internetowych i internetowych serwisów społecznościowych.

Akt o rynkach cyfrowych pozostaje bez uszczerbku dla dyrektywy o prawie autorskim i jej transpozycji w państwach członkowskich. Akt o rynkach cyfrowych nakłada na strażników dostępu obowiązek opracowania – w sposób sprawiedliwy, rozsądny i niedyskryminujący – ogólnych warunków dostępu oraz obowiązek ich publikowania.

Ponadto strażnicy dostępu będą musieli oferować alternatywny mechanizm rozstrzygania sporów w przypadku sporu między strażnikiem dostępu a użytkownikiem biznesowym dotyczącego stosowania takich ogólnych warunków dostępu.

Dlaczego Komisja wszczęła badania rynku?

- 6 września Komisja poinformowała firmy Microsoft i Apple, że wszczęła następujące badania rynku.
- Po pierwsze, Komisja wszczęła cztery badania rynku dotyczące „obalenia domniemania”. Akt o rynkach cyfrowych umożliwia przedsiębiorstwu świadczącemu podstawowe usługi platformowe przedstawienie, wraz ze swoim zgłoszeniem, wystarczająco uzasadnionych argumentów w celu wykazania, że chociaż dana usługa lub usługi spełniają wszystkie odpowiednie progi, nie spełniają one wymogów dotyczących strażnika dostępu ze względu na okoliczności, w których taka usługa lub usługi działają.
- Szereg przedsiębiorstw, które 3 lipca 2022 r. powiadomiły Komisję o osiągnięciu odpowiednich progów, przedstawiły również takie argumenty dotyczące „obalenia domniemania”.
- W przypadkach, w których Komisja stwierdziła, że argumenty te (i) są wystarczająco uzasadnione oraz (ii) wyraźnie podważają domniemanie statusu strażnika dostępu, podjęła decyzję o wszczęciu badań rynku.
- Przegląd badań rynku dotyczących obalenia domniemania:

Przedsiębiorstwo	Podstawowa usługa platformowa

Microsoft	Bing; Edge; Microsoft Advertising
Apple	iMessage

- Po drugie Komisja wszczęła jakościowe badanie rynku na podstawie art. 3 ust. 8 aktu o rynkach cyfrowych dotyczące iPadOS w celu ustalenia, czy iPadOS, mimo że nie osiągnął progów ilościowych, stanowi dla użytkowników biznesowych kanał dotarcia do użytkowników końcowych.

Czy akt o usługach cyfrowych i akt o rynkach cyfrowych pokrywają się?

- Nie. Chociaż niektóre platformy mogą podlegać zarówno aktowi o usługach cyfrowych, jak i aktowi o rynkach cyfrowych, cele aktów, a także kwestie poruszane przez każdy z nich są jednak bardzo różne.
- Definicja „strażników dostępu” w akcie o rynkach cyfrowych różni się pod względem charakteru i zakresu od definicji „bardzo dużych platform” lub „bardzo dużych wyszukiwarek internetowych” objętych zakresem obowiązków wynikających z aktu o usługach cyfrowych i opiera się na określonym zestawie kryteriów.
- Może się jednak zdarzyć, że usługa wchodziłaby w zakres zarówno aktu o usługach cyfrowych, jak i aktu o rynkach cyfrowych, a w rzeczywistości wielu „strażników dostępu” wyznaczonych na mocy aktu o rynkach cyfrowych zostało również wyznaczonych jako bardzo duże platformy internetowe/wyszukiwarki internetowe w odniesieniu do niektórych konkretnych usług. Z drugiej strony szereg przedsiębiorstw wyznaczono jedynie jako bardzo dużą platformę internetową, ponieważ nie spełniały one szczegółowych kryteriów wymaganych w akcie o rynkach cyfrowych w odniesieniu do wyznaczenia strażnika dostępu.
- Cel obu aktów jest inny:
 - Akt o rynkach cyfrowych uwzględnia zagrożenia dla otwartości i sprawiedliwości na rynkach cyfrowych, na których działają strażnicy dostępu.
 - Akt o usługach cyfrowych ma na celu przywrócenie równowagi między obowiązkami użytkowników, platform i organów publicznych zgodnie z wartościami europejskimi.
- Różne kwestie, które mają rozwiązać obie inicjatywy, przekładają się zatem na różne obowiązki, których treść i zastosowanie są wyraźnie rozróżnialne. Niemniej jednak w wielu dziedzinach, takich jak reklama internetowa, oba akty ustawodawcze zawierają uzupełniające się obowiązki, które z jednej strony zapewniają przejrzystość dla użytkowników biznesowych, a z drugiej strony większą kontrolę dla konsumentów.

Kto będzie egzekwował przepisy aktu o rynkach cyfrowych?

- Komisja jest jedynym organem odpowiedzialnym za egzekwowanie przepisów określonych w akcie o rynkach cyfrowych. To scentralizowane egzekwowanie przepisów odpowiada transgranicznej działalności strażników dostępu oraz celowi aktu o rynkach cyfrowych, jakim jest ustanowienie zharmonizowanych ram zapewniających maksymalną pewność prawa dla przedsiębiorstw w całej Unii Europejskiej.
- Jednocześnie w ramach struktury nadzorczej aktu o rynkach cyfrowych Komisja ściśle współpracuje i koordynuje swoje działania z organami ochrony konkurencji, innymi właściwymi organami i sądami w państwach członkowskich UE. W akcie o rynkach cyfrowych ustalono również, że jeżeli takie kompetencje są przewidziane w prawie krajowym, odpowiednie organy krajowe mogą podjąć działania dochodzeniowe w celu zbadania, czy strażnik dostępu przestrzega przepisów aktu o rynkach cyfrowych, i przekazać Komisji sprawozdanie na temat swoich ustaleń. Umożliwi to wykorzystanie zasobów i wiedzy fachowej właściwych organów w całej Unii Europejskiej i zapewni maksymalny poziom przestrzegania przepisów.

Czy możliwe będzie ubieganie się o odszkodowania z tytułu szkód poniesionych przez osoby prywatne w wyniku działania strażników dostępu?

Akt o rynkach cyfrowych to rozporządzenie, które zawiera precyzyjnie określone obowiązki i zakazy – dotyczące objętych jego zakresem strażników dostępu – które mogą być egzekwowane bezpośrednio przed sądami krajowymi. Ułatwi to bezpośrednie dochodzenie roszczeń odszkodowawczych przez osoby poszkodowane w wyniku niezgodnego z przepisami działania strażników dostępu.

Czy nie można rozwiązać opisanych problemów poprzez egzekwowanie obowiązującego prawa konkurencji?

Akt o rynkach cyfrowych uzupełnia mechanizm egzekwowanie prawa konkurencji na szczeblu unijnym i krajowym. Nowe przepisy pozostają bez uszczerbku dla wdrażania unijnych reguł

konkurencji (art. 101 i 102) oraz krajowych reguł konkurencji dotyczących zachowań jednostronnych.

W innych sektorach, takich jak energetyka, telekomunikacja czy usługi finansowe, już stosuje się równoległe wprowadzanie uregulowań i egzekwowanie zasad konkurencji. Akt o rynkach cyfrowych odnosi się do nieuczciwych praktyk strażników dostępu, które (i) nie wchodzą w zakres obowiązujących unijnych przepisów dotyczących kontroli konkurencji lub (ii) nie zawsze mogą być skutecznie zwalczane za pomocą tych przepisów ze względu na systemowy charakter niektórych praktyk, a także ze względu na charakter prawa konkurencji, które opiera się na ocenie *ex post* indywidualnych przypadków. Akt o rynkach cyfrowych zminimalizuje zatem *ex ante* szkodliwe skutki strukturalne tych nieuczciwych praktyk, nie ograniczając zarazem zdolności UE do interwencji *ex post* poprzez egzekwowanie obowiązujących unijnych reguł konkurencji.

Jaka jest podstawa prawna aktu o rynkach cyfrowych?

Odpowiednią podstawę prawną niniejszej inicjatywy stanowi art. 114 zapewniający funkcjonowanie jednolitego rynku.

Usługi cyfrowe mają zasadniczo charakter transgraniczny. Nowe przepisy ograniczą fragmentację regulacyjną usług cyfrowych, w szczególności w odniesieniu do platform mających charakter „strażników dostępu”, oraz zmniejszą koszt przestrzegania przepisów dla przedsiębiorstw działających na rynku wewnętrznym.

W jaki sposób zadbać o to, by nowe przepisy nie ulegały dezaktualizacji w związku z szybkimi zmianami, jakim podlega sektor cyfrowy?

Zadbanie o to, by akt o rynkach cyfrowych nie ulegał dezaktualizacji, było od samego początku kluczowym celem Komisji i został on zdecydowanie utrzymany w ostatecznym porozumieniu.

W tym celu na mocy aktu o rynkach cyfrowych Komisja jest uprawniona do uzupełnienia istniejących obowiązków mających zastosowanie do strażników dostępu w oparciu o badanie rynku, którego efektem może być akt uzupełniający (akt delegowany) lub przegląd aktu o rynkach cyfrowych. Przepis ten ma zagwarantować przestrzeganie zasad sprawiedliwości i kontestowalności również w warunkach zmieniających się praktyk strażników dostępu i ewolucji rynków cyfrowych.

Oprócz uzupełniania obowiązków Komisja będzie mogła wyznaczać nowych strażników dostępu. Chodzi o firmy, które ze względu na świadczone usługi zaczynają ewidentnie pełnić rolę strażników dostępu. Dzięki temu instrument jest bardzo precyzyjny, a zatem łatwy do wdrożenia i skuteczny, ale również wystarczająco elastyczny, aby nadążać za rozwojem w szybko zmieniającym się sektorze cyfrowym.

Informacje dodatkowe:

[Tekst opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej:](#)

[Dodatkowe informacje o rynkach cyfrowych](#)

[Komunikat prasowy – Komisja z zadowoleniem przyjmuje porozumienie polityczne w sprawie aktu o rynkach cyfrowych](#)

[Strona z informacjami na temat wniosku w sprawie aktu o rynkach cyfrowych](#)

*Zaktualizowano 6 września 2023 r.

QANDA/20/2349

Kontakty z mediami:

[Johannes BAHRKE](#) (+32 2 295 86 15)

[Arianna PODESTA](#) (+32 2 298 70 24)

[Thomas Regnier](#) (+32 2 29 9 1099)

[Sara SIMONINI](#) (+32 2 298 33 67)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)